

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

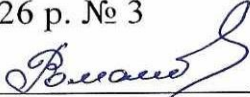
ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИКИ І ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	024 Хореографія
Освітньо-професійна програма	Хореографія
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр

Програма кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін для студентів спеціальності 024 Хореографія, освітньо-професійної програми Хореографія фахової передвищої освіти

Програму кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від 04 березня 2026 р. № 3

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

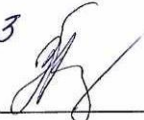
Програму кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 04 березня 2026 р. № 3

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Програму кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін затверджено Педагогічною радою Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «20» березня 2026 р. № 3

Директор Фахового коледжу «Універсум» Зоя ГЕЙХМАН

Пояснювальна записка

Основою підготовки фахівчинь/фахівців освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка є нормативно-правова база освіти: Закон України «Про освіту», Закон України «Про фахову передвищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка», Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Стандарт фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 024 Хореографія, освітньо-професійна програма Хореографія фахової передвищої освіти та інші нормативно-правові документи.

Програму кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін складено з урахуванням програмових вимог до змісту дисциплін циклу професійної та практичної підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності 024 Хореографія, освітньо-професійної програми Хореографія фахової передвищої освіти.

Мета кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін полягає у визначенні професійної компетентності випускників, що передбачає єдність теоретичної, практичної професійно-педагогічної підготовки фахового молодшого бакалавра: ступеня теоретичного засвоєння програм з фахових дисциплін, сформованості практичних умінь і навичок майбутнього педагога-хореографа, готовності до творчої самостійної педагогічної та концертно-виконавської діяльності.

Екзаменаційні білети розроблено з урахуванням теоретичних завдань з педагогіки, що є визначальними у формуванні професійної компетентності викладачів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, майбутніх артистів танцювального ансамблю. Практичні завдання з фахової

методики спрямовані на виявлення готовності випускниць/випускників вирішувати професійні завдання.

1. Результати навчання

За результатами навчання випускник демонструє такі результати навчання:

- спілкується державною мовою усно і письмово у процесі навчання та виконання завдань;
- володіє іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань;
- застосовує інформаційні, цифрові та комунікаційні технології для досягнення професійних цілей;
- демонструє виконавську майстерність на основі знання традицій та сучасних тенденцій в хореографічному мистецтві під час публічного виступу, у процесі викладання та/або роботи з аматорським мистецьким колективом (відповідно до освітньо-професійної програми
- працює в колективі, з колективом з урахуванням групової динаміки та вікових особливостей учасників для досягнення творчих цілей;
- позитивно сприймає конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих і навчальних результатів та користатися ними для вдосконалення фахового розвитку;
- формує репертуар учнівського та/або аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми);
- здійснює профілактику травмування, у тому числі порушень опорно-рухового апарату, дотримується правил надання першої долікарської допомоги;
- застосовує фахову термінологію в процесі професійної діяльності, створення навчальних матеріалів/обговорення та опису мистецьких подій;
- обирає творчі рішення та/або демонструє відповідні виконавські компетентності для привертання уваги аудиторії;

- застосовує знання історії мистецтв, організаційних/ педагогічних методів, підходів, технологій у процесі роботи з аматорським хореографічним колективом та/або викладання фахових дисциплін в початковій мистецькій освіті;
- працює в плановому та імпровізованому режимі під час творчого індивідуального та/або колективного репетиційного процесу, балетмейстерсько-постановочної діяльності в роботі з учнівським та/або аматорським колективом;
- створює танцювальні номери та/або відтворює зразки хореографічного мистецтва;
- розробляє та документує навчально-методичні/творчі матеріали, веде документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків;
- працює в команді, під керівництвом, виконує завдання в межах визначених термінів;
- діє відповідно до загальних та спеціальних актів законодавства, у тому числі законодавства про авторське і суміжні права, захист персональних даних і розповсюдження інформації в межах освітньо-професійної програми;
- презентує результати своєї професійної діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці;
- аналізує та оцінює твори хореографічного мистецтва, висловлює особистісно-ціннісне ставлення до них;
- вміє чітко формулювати та успішно вирішувати задачі до власної постановочної і виконавської діяльності.

До Атестації допускаються студентки/студенти, які виконали весь навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра. Атестація є комплексною перевіркою рівня відповідності досягнень результатів навчання вимогам Стандарту фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 024 Хореографія та освітньо-професійної програми Хореографія фахової передвищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

2. Методика та форма проведення

Форма проведення: комбінована.

Завдання кваліфікаційного іспиту з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін: перше – тестові завдання з педагогіки (31тестове завдання різних типів) та розв'язання педагогічної ситуації, друге – питання з фахової методики.

Всі завдання мають професійне спрямування, їхнє вирішення вимагає інтегрованого застосування знань, умінь, навичок і способів діяльності. Завдання екзаменаційних білетів в своїй сукупності охоплюють весь матеріал з різних розділів навчальних дисциплін і не повторюють одне одного.

Іспит з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін проводиться з використанням сервісних служб Google, зокрема:

Google forms – для проведення тестування.

1. На початку іспиту студентки/студенти обирають білети.
2. За обраним номером білету біля комп'ютера виконують тестові завдання (31 тестове завдання різних типів) та педагогічну ситуацію. На виконання тестів та педагогічної ситуації відводиться 1 година.
3. Після перерви (30 хвилин) розпочинається друга частина іспиту.
4. Студентки/студенти відповідно до номеру обраного білету отримують від секретаря Екзаменаційної комісії білет із завданням з фахової методики. На підготовку до відповіді надається до 15-20 хвилин. Тривалість відповіді студента – 10-15 хвилин.

Оцінка за іспит є середнім арифметичним між балами, отриманими за виконання кожного завдання екзаменаційного білету.

3. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання кваліфікаційного іспиту з педагогіки

та методики і практики викладання фахових дисциплін

Оцінювання результатів складання атестаційних екзаменів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання та відповідною рейтинговою оцінкою:

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) / виконання, з можливими незначними недоліками (помилками)
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) / виконання, без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) / змістовна робота, з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) / виконання, зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь) / виконання для подальшого навчання або професійної діяльності
F	1-59 балів	Незадовільно – низький рівень знань, недостатній для подальшого навчання або професійної діяльності

Критерії оцінювання дозволяють зробити висновок щодо рівня досягнення результатів навчання.

Критерії оцінювання з педагогіки

- 1) Виконання тестів оцінюється у 75 балів.
- 2) Виконання педагогічної ситуації оцінюється у 25 балів.

Критерії оцінювання тестових завдань

Номер завдання	Кількість балів	Форми завдань та їх коротка характеристика
Тести 1-20	Завдання оцінюється в 2 бали: 2 бали - вказано правильну відповідь; 0 балів - вказано неправильну відповідь або відповіді не надано. Максимальна кількість балів за дане завдання - 40 балів	<i>Тестові завдання з однією правильною відповіддю.</i> За їх допомогою перевіряються знання дат, розуміння понять та термінів тощо
Тести 21-30	Завдання оцінюється в 3 бали: 3 бали - за правильно вказану відповідь; від 0 до 3 балів - відповідь надана неповно або відповіді на завдання не надано. Максимальна кількість балів за дане завдання - 30 балів	<i>Тестові завдання з декількома правильними відповідями.</i> До кожного завдання наведено 4-6 варіантів відповіді, з яких правильними є декілька. Допомагає оцінити вміння студентів визначати в повному обсязі поняття, принципи, форми та методи роботи; визначати зайве
Тести 31	Завдання оцінюється від 0 до 5 балів. 0 балів, якщо відповіді на завдання не надано	<i>Завдання на встановлення правильної відповідності.</i> Відповідь буде правильною тоді, коли відповідатиме педагогічній характеристиці, функціоналу
Педагогічна ситуація	Завдання оцінюється в 25 балів. 0 балів - якщо відповіді не надано. Максимальна кількість балів за дане завдання - 25	Завдання спрямоване на виявлення рівня сформованості у студентів умінь аналізувати основні проблеми навчання і виховання школярів та визначати ефективні способи їх вирішення

Бали	Критерії оцінювання педагогічної ситуації
18– 25 балів	На основі ґрунтовних і системних знань з педагогіки запропоновано чітке вирішення ситуативного завдання. Відповідь студентки/студента характеризується точністю формулювань, логікою, креативністю. В якості аргументації наводить не лише програмний, а й додатковий матеріал. Відповідь віддзеркалює уміння оперувати теоретичними положеннями у системному їх зв'язку із практичними вміннями
12 – 17 балів	Студентка/студент, на основі теоретичних положень, принципів педагогіки аналізує ситуативне завдання, наводить окремі приклади їхнього застосування в практичній діяльності, але не завжди може обґрунтовано довести їхню важливість, чітко окреслити сильні і слабкі сторони. Знання переважно обмежені компетентністю в рамках програмного матеріалу
6 – 11 балів	Студентка/студент може самостійно застосовувати теоретичні знання в стандартних ситуаціях, відповідь логічна, але розуміння не є комплексним. На недостатньому рівні володіє навичками системного обґрунтування запропонованих рішень щодо планування освітнього процесу з учнями. Висновки щодо пропонування рішень для ситуативного завдання мають чіткий, але переважно теоретичний характер. Відсутня (або недостатня) прикладна аргументація
0 – 5 бали	Відповідь студентки/студента відсутня або ж елементарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закономірності і принципи освіти. Припускається принципових помилок у виконанні ситуативного завдання та обґрунтуванні рішень. Аналіз має абстрактний, фрагментарний характер і фактично не є реальним розв'язанням завдання, а лише констатацією загальновідомих фактів

Критерії оцінювання з методики і практики викладання фахових дисциплін

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
<p style="text-align: center;">А відмінно 90 -100</p>	<p>Студентка/студент відповідає на питання екзаменаційного білета правильно, чітко; логічно та послідовно розкриває зміст питань, демонструючи ґрунтовні знання; володіє професійною термінологією, розуміє та демонструє глибокі знання з методики та практики викладання фахових дисциплін; розкриває матеріал з огляду на сучасні нормативні документи, навчальні програми, посилається на інновації та передовий досвід митців хореографії; розробка фрагменту уроку надається згідно методики проведення хореографічного заняття. Демонструє знання сучасних освітніх технологій, методик, розуміє шляхи їх впровадження в професійну діяльність</p>
<p style="text-align: center;">В добре 82-89</p>	<p>Студентка/студент відповідає на питання екзаменаційного білета правильно, в повному обсязі; відповідь логічна, структурована; володіє професійною термінологією, розуміє та демонструє знання з методики та практики викладання фахових дисциплін, але допускає незначні помилки; розробка фрагменту уроку надається згідно методики проведення хореографічного заняття</p>
<p style="text-align: center;">С добре 75-81</p>	<p>Студентка/студент демонструє достатній рівень знань з методики та практики викладання фахових дисциплін; володіє професійною термінологією; демонструє знання методики проведення хореографічного уроку; лаконічно відповідає на всі поставлені запитання. Демонструє вміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань, які, однак, містять певні неточності; розробка фрагменту уроку надається з порушенням послідовності</p>
<p style="text-align: center;">D задовільно 69-74</p>	<p>Студентка/студент демонструє слабкий рівень знань, не в повній мірі володіє професійною термінологією; надає відповіді на запитання мало аргументовані, плутані, які потребують уточнень і додаткових запитань; однак, в цілому студент орієнтується в основних питаннях методики і практики викладання хореографічних дисциплін; розробка фрагменту уроку надається з порушенням логіки та послідовності</p>
<p style="text-align: center;">E задовільно 60-68</p>	<p>Студентка/студент на низькому рівні володіє матеріалом, не в повній мірі володіє професійною термінологією. Демонструє низький рівень знань щодо теоретичного матеріалу, допускає грубі помилки при поясненні методики виконання рухів, вправ; розробка фрагменту уроку надається з суттєвими недоліками</p>

<p style="text-align: center;">FX незадовільно 35 -59</p>	<p>Студентка/студент демонструє відповідь, яка має здебільшого репродуктивний характер; бракує логічності та точності викладення матеріалу; допускає помилки у моделюванні уроків хореографії; не володіє програмним матеріалом, не розуміє основної суті завдань, на достатньому рівні володіє професійною термінологією. У процесі розробки фрагменту уроку припускається багатьох помилок і не може їх виявити</p>
<p style="text-align: center;">F незадовільно 1 -34</p>	<p>Студентка\студент має низький рівень знань, що зумовлюється фрагментарними уявленнями про предмет вивчення; не може змоделювати урок з хореографії; демонструє розрізнені, безсистемні знання; допускає грубі помилки у відповіді, що свідчить про низький рівень професійної компетентності</p>

4. Програма кваліфікаційного іспиту

Педагогіка

1. Становлення і розвиток педагогіки.
2. Принципи побудови системи освіти України. Структура освіти.
3. Зв'язок дидактики з іншими науками.
4. Сутність та структура процесу навчання.
5. Зміст освіти. Поняття про зміст освіти, його складові.
6. Методи та засоби навчання.
7. Закономірності і принципи навчання.
8. Поняття системи освіти в контексті концепції Нової української школи.
9. Форми організації навчання.
10. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи. Функції інклюзивної освіти.
11. Класно-урочна система навчання.
12. Урок – основна форма навчання в сучасній школі.
13. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти.
14. Сутність процесу виховання.
15. Мета і завдання виховання.
16. Методи і форми виховання.

17. Напрямки виховання. Принципи виховання.
18. Позакласна і позашкільна виховна робота.
19. Виховання учнівського колективу.
20. Сутність роботи класного керівника. Функції класного керівника.
21. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості.
22. Керівництво навчально-виховною роботою школи.
23. Методична робота в школі.

Методика і практика викладання фахових дисциплін

1. Мета і завдання хореографічної освіти. Модернізація змісту хореографічної освіти в умовах воєнного стану.
2. Основні дидактичні принципи хореографічного навчання в системі закладів освіти.
3. Принципи хореографічного навчання. Упровадження танцювальної терапії на різних рівнях навчання хореографії.
4. Методи хореографічного навчання. Сучасні інтерактивні методи навчання хореографії в онлайн форматі.
5. Класифікація форм хореографічного навчання.
6. Педагогічні умови естетичного виховання засобами хореографії.
7. Фізіологічні основи діяльності хореографа.
8. Основи дихання в хореографії. Опорно-руховий апарат.
9. Роль і значення нервової системи в діяльності танцівника.
10. Активізація психічних процесів у творчій діяльності хореографа.
11. Класичний танець – основа хореографічної освіти.
12. Відомі викладачі – засновники методики викладання класичного танцю.
13. Методика проведення уроку класичного танцю з урахуванням вікових особливостей.
14. Відомі викладачі – засновники методики викладання народно-сценічного танцю.
15. Зародження і розробка тренажу народного танцю.

16. Порядок виконання вправ у народно - сценічному танці.
17. Методика проведення занять народно - сценічного танцю з урахуванням вікових особливостей.
18. Відомі викладачі – засновники методики викладання сучасного танцю.
19. Організація уроку сучасного танцю.
20. Методика проведення занять сучасного танцю з урахуванням вікових особливостей.
21. Підготовча робота викладача з хореографічних дисциплін до проведення занять.
22. Вимоги до викладання хореографічних дисциплін.
23. Види планів, хід уроку, облік успішності.
24. Структура і зміст робочого навчального плану.
25. Послідовність розучування танцювального репертуару.

**Зразок завдання екзаменаційного білету кваліфікаційного іспиту
з педагогіки та методики і практики викладання фахових дисциплін
Білет № __**

1. Виконайте тестові завдання з педагогіки. Розв'яжіть педагогічну ситуацію.
2. Розробити фрагмент уроку народно-сценічного танцю (вправи на середині зали) для дітей середньої вікової групи хореографічного колективу. Проаналізувати функції хореографічного мистецтва.

Тестові завдання з педагогіки

Завдання 1 - 20 мають по декілька варіантів відповіді, з яких лише ОДНА правильна. Виберіть правильну відповідь.

1. До завдань дидактики не відносять
А) визначення цілей освіти і навчання
Б) визначення змісту освіти і навчання
В) розробка методів діагностики здібностей
Г) визначення форм та методів навчання
2. За спадковістю від батьків до дітей передаються
А) знання
Б) уміння, навички, досвід
В) біологічні особливості батьків
Г) світогляд
3. Вирішальну роль в організації педагогічного процесу відіграє
А) наявність у школі (класі) плану навчально-виховної роботи
Б) діагностика, постановка завдань, складання прогнозу, реалізація плану, корекція й аналіз результатів
В) бажання учнів навчатися
Г) матеріально-технічна база школи
4. Видами контролю є
А) екзамен, спостереження, практична та лабораторна робота
Б) попередній, поточний, тематичний, підсумковий
В) опитування, письмова перевірка, самоконтроль
Г) повторний, письмовий, комплексний
5. Сутністю принципу єдності виховних впливів є
А) вирішення всіх виховних завдань, спираючись на реальне життя
Б) координація виховних впливів школи, сім'ї та громадськості

- В) врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей
- Г) координація засобів масової комунікації зі школою

6. Наочними методами навчання є

- А) демонстрування, ілюстрування, спостереження
- Б) робота з книгою, вправи, досліди
- В) пояснення, диспут, розповідь
- Г) робота з графічним матеріалом, вправи

7. До структури шкільного підручника входять

- А) вступ, вимоги до знань, умінь та навичок учнів, критерії оцінювання
- Б) тексти, апарат організації засвоєння навчального матеріалу, апарат орієнтування, ілюстративний матеріал
- В) тексти, ілюстрації, критерії оцінювання, перелік розділів та тем
- Г) позатекстовий компонент, ілюстративний матеріал, зміст

8. Нова українська школа працюватиме на засадах

- А) адміністративного управління
- Б) партнерства
- В) триєдиної мети
- Г) традиційної педагогіки

9. Вчитель виконує роль в Новій українській школі

- А) єдиного наставника та джерела знань
- Б) беззаперечного авторитета, абсолютної істини для дитини
- В) коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини
- Г) старшого досвідченого наставника, взірця

10. Формування демократичних цінностей у НУШ здійснюється за допомогою

- А) активної участі школярів та їх власної і соціальної відповідальності
- Б) логічного мислення
- В) допомоги батьків
- Г) організаторських здібностей вчителя

11. Школознавство - це

- А) галузь педагогічної науки, яка займається дослідженням змісту навчання і виховання школярів
- Б) школознавство займається дослідженням проблеми розвитку і формуванням особистості
- В) наука про сучасні педагогічні технології
- Г) розділ педагогічної науки, що вивчає організацію і керівництво діяльністю закладу загальної середньої освіти.

12. Метою методичної роботи є

- А) вивчення діалектики і принципів розвитку української національної школи.
- Б) упровадження досягнень етнопедагогіки, психології, окремих методик.

В) вивчення педагогічної теорії і методики національного виховання, психології, етики, естетики, досягнення науки з предмета викладання.

Г) підвищення рівня педагогічної майстерності вчителя з початкової освіти, надання реальної допомоги педагогічним кадрам в підвищенні їхньої майстерності.

13. Питання, які розглядає педагогічна рада

- А) удосконалення матеріальної бази школи
- Б) затвердження нових навчальних програм
- В) переведення учнів до наступного класу
- Г) матеріальне і моральне заохочення учнів

14. Основними формами виховання є

- А) індивідуальні, групові, освітні
- Б) групові, колективні, етичні
- В) гурткові, індивідуальні
- Г) колективні, групові, індивідуальні

15. Кількість ключових компетентностей НУШ

- А) 15
- Б) 7
- В) 10
- Г) 21

16. В основі педагогіки партнерства є

- А) співпраця між учителями, учнями, батьками
- Б) взаємоповага між учнями і вчителями
- В) взаєморозуміння між батьками і вчителями
- Г) співпраця між батьками і адміністрацією школи

17. Колективним обговорення суперечливого питання, проблеми є

- А) діалог
- Б) диспут
- В) бесіда
- Г) спілкування

18. Рушійною силою виховання є

- А) сила, яка заставляє рухатись вперед до досконалості
- Б) результат протиріччя між набутими знаннями і досвідом у поведінці і новими потребами
- В) результат протиріччя між життєвими потребами у вихованні людини і наявним рівнем сформованості в ній певних якостей.
- Г) протиріччя між рівнем конкретних знань, якими володіє людина, і методами запровадження їх у життя

19. Структуру навчальної програми складають
- А) пояснювальна записка, методичні рекомендації, перелік рекомендованої літератури
  - Б) зміст навчального матеріалу, критерії і норми оцінювання
  - В) пояснювальна записка, перелік розділів і тем, перелік обов'язкових знань, умінь та навичок учнів, перелік рекомендованої літератури
  - Г) методичні рекомендації, перелік розділів і тем, критерії і норми оцінювання

20. У Концепції НУШ нові освітні стандарти сфокусовані

- А) формуванні компетентностей
- Б) виробленні умінь і навичок
- В) здобутті знань
- Г) формуванні цілісної особистості

Завдання 21 – 30 мають по декілька правильних відповідей.

21. Завданнями педагогічної науки є

- А) вивчення проблем виховання, навчання, освіти
- Б) обґрунтування законів і закономірностей педагогічного процесу
- В) вивчення і всебічне осмислення процесу розвитку особистості
- Г) визначення мети, завдань, змісту інтелектуального розвитку дитини
- Д) вивчення й узагальнення практики та передового досвіду педагогічної діяльності

22. Факторами, які впливають на вибір учителем методів навчання, є

- А) навчальна дисципліна
- Б) тип та структура уроку
- В) майстерність педагога
- Г) логічний шлях пізнання
- Д) наявність контролю
- Е) вікові особливості учнів

23. Формами роботи класного керівника є

- А) сімейні
- Б) лабораторні
- В) індивідуальні
- Г) практичні
- Д) наочні
- Е) словесні

24. Санітарно-гігієнічними вимогами до уроку є

- А) опора на принципи навчання
- Б) чергування різних видів навчальної діяльності
- В) відповідність меблів зросту учнів
- Г) наявність рушійної сили навчання і необхідність створення ситуації для її дії

- Д) провітрювання та вологе прибирання
- Е) проведення на уроках фізкультхвилинок

25. Засобами фізичного виховання є

- А) книги, журнали
- Б) свіже повітря
- В) сонячне проміння
- Г) шкільне обладнання
- Д) вода
- Е) кінофільми
- Є) режим дня

26. До ознак колективу на першій стадії розвитку відносять

- А) демократичність керівника
- Б) безпосередній вплив керівника на колектив та на кожного учня
- В) перетворення активу в міцну опору вчителя, в керівників і організаторів, здатних самостійно ставити вимоги перед колективом
- Г) недостатнє знайомство вихованців один з одним
- Д) авторитарність педагога
- Е) відсутність активу

27. Види освіти

- А) формальна освіта
- Б) заочна форма здобуття освіти
- В) дистанційна форма здобуття освіти
- Г) неформальна освіта
- Д) інформальна освіта

Знаком «+» позначте у таблиці правильне чи помилкове твердження.

28. Сутність групової форми навчання в тому, що вчитель навчає кожного учня індивідуально.

ТАК	НІ

29. Спостереження як метод навчання – передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному середовищі без втручання ззовні у ці явища і процеси.

ТАК	НІ

Завершіть речення.

30. За Концепцією НУШ, спілкування, взаємодія, співпраця між учасниками освітнього процесу: учителем, учнем та батьками – це _____ -.

31. Установіть відповідність між словесними методами навчання та їх характеристиками

1. Бесіда	А. Метод навчання, що полягає в словесному тлумаченні понять, явищ, принципів дій приладів, слів, термінів, наочних посібників. Б. Метод навчання, що передбачає оповідну, описову форму розкриття змісту навчального матеріалу з метою спонукання учнів до створення в їхній уяві певного образу. В. Метод навчання, за якого викладач за допомогою вміло поставлених запитань спонукає учнів до відтворення набутих раніше знань, самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу. Г. Метод навчання, що передбачає усний виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу. Д. Метод навчання, суть якого полягає в цілеспрямованому співставленні різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування в учнів оціночних суджень, зміцнення світоглядних позицій.
2. Пояснення	
3. Лекція	
4. Розповідь	

Педагогічна ситуація

Побудована в новому мікрорайоні школа радувала і батьків і дітей. Перші дні вересня були наповнені радістю учнів, їхніми знайомствами з учителями, один з одним. Учителька 1 –го класу повела учнів на прогулянку до сусіднього парку.

Учні розглядали дерева, пожовклу траву. Вчителька запропонувала погратися у знайому гру. Та гри не вийшло. Так і повернулись учні у класну кімнату. Визначте, на якій стадії розвитку знаходиться колектив. Запропонуйте заходи, які повинен провести вчитель на цій стадії розвитку колективу.

Зразок відповіді на екзаменаційний білет кваліфікаційного іспиту

1. *Виконання тестового завдання.*

Тестове завдання виконується за посиланням в програмі Google forms.

Розв'язання педагогічної ситуації:

Перший клас знаходиться на першій стадії розвитку колективу. Для цієї стадії характерним є факт, що учні ще не достатньо знають один одного. Вчитель повинен виконати наступні дії:

- вивчити членів колективу;
- забезпечити знайомство вихованців між собою;
- висунути конкретні завдання;
- організувати спільну діяльність.

Вчитель інструктує, контролює, допомагає. Взаємини між педагогом та учнями будуються на засадах безпосереднього впливу на колектив та на кожного учня.

Гри не вийшло тому, що учні не достатньо знають одне одного. Спершу вчитель повинен був провести ігри на знайомство.

2. Розробити фрагмент уроку народно-сценічного танцю (вправи на середині зали) для дітей середньої вікової групи хореографічного колективу. Проаналізувати функції хореографічного мистецтва.

Відповідь:

Тема: «Опанування технікою виконання елементів українського народного танцю»

Мета: навчальна: оволодіння практичними навичками виконання танцювальних вправ, комбінацій; формування вміння правильного виконання нових елементів; набуття знань танцювальної лексики українського народного танцю.

розвивальна: сприяти розвитку хореографічної пам'яті, професійної уваги та характерної манери виконання; сприяти розвитку фізичного розвитку, силі волі, витривалості; майстерності виконання;

виховна: виховувати естетичну культуру студентів; сприяти розвитку мистецького смаку, емоційного інтелекту учасників колективу; виховання пошани до вітчизняної мистецької спадщини.

Обладнання: фортепіано, станок.

Тип заняття: засвоєння нових знань

Вид заняття: практичне

Перебіг уроку

I. Організаційно-вступна частина: установчо-мотиваційний етап, повідомлення теми уроку.

II. Виконання підготовчих вправ, розігріву (по лініях, по колу)

III. Техніка виконання вправ екзерсису народно-сценічного танцю біля опори.

IV. Вивчення та відпрацювання техніки виконання рухів та комбінацій елементів українського народного танцю.

IV. Вивчення та відпрацювання техніки виконання рухів та комбінацій елементів українського народного танцю.

Після виконання вправ екзерсису народно-сценічного танцю біля опори, діти стають по лініях на середині зали.

Викладач повідомляє (озвучує) назви рухів українського танцю, які необхідно вивчити:

- «колупалочка» – проста без притупу;
- «вірьовочка»;
- «голубець» – одинарний;
- «тинок» – низький.

Викладач демонструє виконання першого руху «Колупалочка».

Музичний супровід до виконання вправи 2/4 (будь-яка українська народна мелодія, пісня, наприклад «Ти ж мене підманула...»)

Спочатку рух виконується в повільному темпі, руки на поясі.

Колупалочка

Простий вихиляс (колупалочка) (спільний для дівчат і хлопців).

Вихідне положення — третя або шоста позиція ніг. На «раз» — легенький підскік на лівій нозі, одночасно праву ногу, трохи зігнуту в коліні, вивернути п'яткою догори і поставити на носок праворуч від себе. Корпус трохи повернути вперед правим плечем. Можна також нахилитися вперед;

на «два» — знову легенький підскік на лівій нозі, а праву ногу поставити на каблук носком догори на те місце, де стояв носок. Корпус вирівнюється. На наступний такт все повторюється з другої ноги.

Після багаторазового виконання вихованцями руху «колупалочка» у повільному темпі, можна переходити до виконання у прискореному темпі.

Викладач демонструє виконання другого руху «Вірьовочка».

Музичний супровід до виконання вправи 2/4 (будь-яка українська народна мелодія, пісня, наприклад «Дощику, дощику...»)

Спочатку рух виконується в повільному темпі, руки на поясі.

Вірьовочка (доріжка назад) (спільна для дівчат і хлопців)
Вихідне положення — третя позиція ніг, права нога попереду. На затакт «і» з ледь помітним підскоком прослизнути вперед на низьких пів пальцях лівої ноги, коліно вільне. Праву ногу, зігнуту в коліні, підняти попереду лівої і перевести назад за ліву ногу; коліно спрямувати вбік і трохи вперед, підйом витягнути, але не напружувати; на «раз» опустити праву ногу на низькі пів пальці позаду лівої в третю позицію; коліно вільне або злегка зігнуте; на «і» з трохи помітним підскоком прослизнути вперед на правій нозі. Ліву ногу підняти вперед і перевести назад за праву ногу, як на затакт «і»; на «два» опустити ліву ногу на низькі пів пальці позаду правої, як на «раз». Після багаторазового виконання вихованцями руху «вірьовочка» у повільному темпі, можна переходити до виконання у прискореному темпі.

Викладач демонструє виконання третього руху «Голубець».

Музичний супровід до виконання вправи 2/4 (будь-яка українська народна мелодія, пісня, наприклад мелодія танцю «Гопак»)

Спочатку рух виконується в повільному темпі, руки на поясі.

Голубець (спільний для дівчат і хлопців).

Вихідне положення — шоста позиція ніг. На «раз» — крок правою ногою вперед всією ступнею, злегка присідаючи; носок спрямований вперед. Ліву ногу підняти ліворуч, коліно й підйом вільні; на «і», підскачавши на правій нозі, легко підбити нею в повітрі ліву, яка відскакує трохи вище в сторону. Удар робиться внутрішньою стороною ступні об ступню, коліна вільні; на «два» опуститися з підскоку на всю ступню правої ноги, злегка присідаючи. Ліва нога залишається піднятою вбік; на «і» — пауза. Так само рух виконується з другої ноги. Голова трохи повертається в сторону піднятої ноги, корпус злегка нахиляється у протилежному напрямку.

Після багаторазового виконання вихованцями руху «вірьовочка» у повільному темпі, можна переходити до виконання у прискореному темпі.

Викладач демонструє виконання четвертого руху «Тинок».

Музичний супровід до виконання вправи 2/4 (будь-яка українська народна мелодія, пісня, наприклад «Ой, джигуне, джигуне...»)

Спочатку рух виконується в повільному темпі, руки на поясі.

Тинок (спільний для дівчат і хлопців)

Вихідне положення — третя позиція ніг, права нога попереду. На затакт «і» злегка присісти на ліву ногу, піднімаючи невисоко вперед праву, вільну в коліні; на «раз» перескочити на праву ногу вперед, коліно злегка зігнути. В момент перескоку права нога трохи відводиться праворуч, описуючи в повітрі невелику дугу. Ліва нога невисоко піднімається вперед, коліно вільне, підйом витягнутий, але не напружений; на «і» ступити лівою ногою на пів пальці попереду і нахрест правої ноги; на «два» поставити

праву ногу позаду лівої на всю ступню, злегка згинаючи її в коліні. Ліву ногу підняти невисоко вперед. Так само рух виконується з другої ноги.

Після багаторазового виконання вихованцями руху «тинок» у повільному темпі, можна переходити до виконання у прискореному темпі.

Після вивчення всіх рухів, для закріплення нового матеріалу, викладач пропонує виконати танцювальну комбінацію, яка має 32 такти по 8 тактів на кожен рух.

V. Заключна частина (системно-узагальнюючий етап)

Проаналізувати функції хореографічного мистецтва.

Хореографічне мистецтво є одним із ефективних засобів всебічного гармонійного розвитку особистості, який реалізується завдяки різноманітним методам та принципам хореографічного навчання.

Провідна функція хореографічного мистецтва – вираження емоцій і почуттів. Поза вираженням це мистецтво не існує. Тому основними виражально-зображальними засобами в ньому виступають загальнолюдські засоби передавання емоцій і почуттів – інтонація, міміка, виражальні рухи, пози, жести, художньо узагальнені танцювальні рухи.

В залежності від того, яку роль відіграє танець у житті людини на різних історичних етапах розвитку людства, виділяють функції хореографічного мистецтва.

Розглянемо деякі з них:

Виховна - виховання морально і фізично здорової людини, завдяки хореографічному мистецтву. Виховна функція танцювального мистецтва полягає у навчанні людей дотримуватися усталених моральних і правових норм, політичних, релігійних та інших традицій, виховує підрастаюче покоління у дусі національної єдності й духовного зв'язку поколінь.

Естетична - формування естетичного смаку, ідеалів, завдяки танцювальному мистецтву. Естетична функція танцю виявляється у його здатності приносити естетичну насолоду та виховувати естетичні потреби, смаки, розвивати емоційну чутливість особистості тощо. В естетичному розвитку підрастаючого покоління велике значення має хореографічне виховання. Танцювальне мистецтво в нашій країні з кожним роком набуває все більшої популярності, стає одним з факторів формування гармонічно-розвиненої, духовно багаті особистості.

Розвивальна - полягає у його спроможності забезпечувати гармонію фізичного і духовного розвитку особистості; сприяти вдосконаленню усіх її сутнісних сил, якостей і здібностей, зростанню її внутрішніх потенціалів, вдосконаленню розумових процесів та творчої діяльності; розвивати пізнавальну і творчу активність людини, її емоційну чутливість, естетичні потреби й смаки; стимулювати прагнення до самовдосконалення як основи будь-якого розвитку.

Просвітницька - перегляд кінофільмів, балетних вистав, концертів танцювальних колективів для формування певного світогляду про різні види танцювального мистецтва, життя артистів балетного театру та ін.

Світоглядна - вивчення історичних джерел та теоретичних аспектів танцювального мистецтва, формують певний світогляд у людини, розширюють її рівень ерудиції.

Пізнавальна (гносеологічна) – концентрація танцювального досвіду безлічі поколінь; гносеологічна функція танцю полягає у тому, що людина відтворює у ньому реальність із тим, щоби відобразити в ній мало не в якості космічного закону свою діяльність й пізнати через саму себе смисл свого життя.

Організуюча - організація танцювального колективу, учбово-виховного процесу, концертно-конкурсної діяльності керівником.

Комунікативна - танець як засіб передачі знань та спілкування між людьми; художнє спілкування допомагає людям обмінюватись думками, дає можливість людині прилучатись до історичного і національного досвіду, підвищення духовного потенціалу людства.

Функція трансляції - передача історичної танцювальної спадщини від одного покоління – іншому, тісно пов'язано з комунікативною функцією.

Соціальна - художньо відображаючи дійсність, танець передає сучасне розуміння світового розвитку. В процесі еволюції людство відкрило засоби вираження думок, емоцій, вчинків через рух. У танці не звучить слово, але виразність пластики людського тіла, музичних ритмів і мелодій виявляється могутньою силою, тому мова танцю інтернаціональна і зрозуміла всім.

Етична - бере свої витоки у Стародавній Греції, де до танцю ставилися як до справи державної ваги, оскільки вбачали його значення у прагненні показати людські характери та пристрасті, а показавши, змінити їх. Танець як вид

мистецтва володіє дієвими способами етичного впливу. Для цього він використовує, перш за все, емоційне співпереживання.

Гедоністична - коли танець приносить задоволення, доставляє людям насолоду. Вона супроводжує і прикрашає всі функції мистецтва.

Семіотична (знакова) - у будь-якого народного танцю є символіка рухів та жестів, національного костюму, декорації.

Лікувальна - як засіб психічного і фізичного здоров'я людини, використовується у танцотерапії. Танцювальне мистецтво – масове, і воно доступне всім фізично здоровим людям. Тому десятки тисяч дітей беруть участь у роботі хореографічних гуртків, балетних студій.

Таким чином, можна відзначити, що всі функції хореографічного мистецтва полягають у його спроможності забезпечувати гармонію фізичного і духовного, розумового, естетичного, художнього та творчого розвитку особистості; сприяти вдосконаленню її сутнісних сил, творчих якостей і здібностей, зростанню внутрішніх потенціалів, розвитку пізнавальної активності та емоційної чутливості, естетичних потреб і смаків, стимулюванні прагнення до самовдосконалення.

Література

Педагогіка

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
2. Державний стандарт базової середньої освіти URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
3. Концепція нової української школи. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. - Київ: Літера ЛТД, 2019. - 207 с.
6. Козловський Ю. М. Педагогіка: підручник /. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. - 372 с
7. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 228 с.
8. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри: лекції: навчальний посібник. - Київ: КНТ, 2021. - 197 с.
9. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 248 с.
10. Шульгіна Р. А. Педагогіка: навчально-методичний посібник. - Суми : Університетська книга, 2022. - 143 с.

Методика і практика викладання фахових дисциплін

1. Береза Р. В акордах вічності і слави, Апріорі. Львів. 2023. 408с.
2. Бойко О., Художній образ в українському народно-сценічному танці: монографія, Ліра – К, 2020. 204 с.
3. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К.: Мистецтво, 2016.

4. Ващенко Л. Інновації в освіті // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; відповід. ред. В. Г. Кремень.- Київ: Юрінком Інтер, 2018, – 1040 с.
5. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю : навч.-метод.посіб. Вид. 2-е, перероб. / В. Володько. – К. : ДАКККіМ, 2018
6. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: посібник/С. Зубатов – Ліра – К, 2021. 165 с
7. Кравченко, І. А. Основи музичного аналізу в роботі хореографа [Текст] / І. А. Кравченко // Метод. рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Хореографія». – Херсон : Вид-во ХДУ, 2019.
8. Лігус О.М. Музика в хореографії : навч.посіб. /О.М. Лігус. – К. : Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2021
9. Мартиненко О.В.Теорія і методика хореографії у питаннях і відповідях: навчальний посібник для студентів спеціальності Хореографія. - Бердянськ : ПП Скребейко П. В., 2018. - 344 с.
10. Мартиненко О. В. Методика роботи з хореографічним колективом: теорія і практика: підручник. Мелітополь: <https://cutt.ly/28RRyіC> Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. - 390 с.
11. Михальчук, І. М. Танцювальна імпровізація як формування виконавської майстерності танцівника [Текст] / І. М. Михальчук // Кінезіологія танцю та складно-координаційних видів спорту : навч.-метод.посіб. (м. Львів, 16-17.03.2017 р.) / упоряд. О. А. Плахотнюк. – Львів : Кафедра режисури та хореографії ЛНУ Івана Франка, 2017.
12. Синюк В.А., Калієвський К.В. Роль танцю в становленні людської цивілізації на теренах сучасної України від початку часів до сьогодення: Актуальні питання гуманітарних наук. – 2021. – Вип. 46, Т. 2. – С.41-48
13. Синюк В.А., Калієвський К.В. Патріотичне виховання молоді засобами народного хореографічного мистецтва: Актуальні питання гуманітарних наук. – 2022. – Вип. 48, Т. 2. – С.54-59
14. Сіньтін Лю. Вектори естетичної культури хореографів : монографія. - Київ : Центр учбової літератури, 2(Ф2) 2021. - 208 с.

15. Упоряд. Плахотнюк О. Гарант освітньої програми спеціальності 024 Хореографія : актуальні проблеми сьогодення : науково-методичне видання. - Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. - 284 с.
16. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручн. - 2-е вид. - Київ : Альтерпрес, 2014.
17. Шалапа С.В., Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. – Ч.1. – К.:НАКККіМ, 2015.
18. Шалапа С.В., Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. – Ч.2. – К.:НАКККіМ, 2015.
19. Шевчук А. Дитяча хореографія. – Київ.: «Шкільний світ», 2018.